

zakonný předpis neb opačná úmluva stran. Stejně jest tomu u smlouvy záruční za poskytnutý úvěr, za závazky z důvodu správy a náhrady škody a o takovou smlouvu jde v souzeném případě. Ručitel z takovéto jest oprávněn, pokud není smlouvou stanoveno jinak, vypovědět záruční poměr jednostranně, což má za následek, že ručení jeho se nevztahuje na závazky a dluhy, které vzniknou teprve později a nejsou v žádné spojitosti se závazky povstálými v rámci záruky před prohlášením. Závazky, vzniklé v době před výpovědí, zůstávají ovšem nedotknuty. Ze záruční listiny z 22. června 192 nelze vyčísti, že ke zrušení záručního poměru bylo třeba souhlasu žalovaného. Žalobkyně byla proto oprávněna zrušiti záruční smlouvu jednostrannou výpovědí. V této příčině neposoudil odvolací soud věc správně, uznáv, že záruka žalobkyně trvala dále, ač zjistil, že žalobkyně již v roce 1921 po vystoupení svého manžela z podniku firmy H. prohlásila, že, jestliže věc s firmou H. bude vyřízena, nechce již o ručení nic věděti a že vyzvala žalovaného, aby jí kauční listinu vrátil.

Čís. 12971.

S hlediska § 1041 obč. zák. se nevyhledává, by věci bylo použito ve prospěch jiného p ř í m o jejím vlastníkem. Tohoto ustanovení jest použiti i tehdy, bylo-li použito věci ve prospěch druhého p r o s t ř e d n í c t v í m t ř e t í o s o b y. V takových případech se však vyžaduje, by ona třetí osoba byla n e p r a v ý m z á s t u p c e m toho, v čí prospěch bylo věci použito.

Předpisu § 1016 obč. zák. nelze použiti, nebylo-li jednáno v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 95/33.)

Žalující firma domáhala se na žalované zaplacení za dodané dřevo, tvrdíc, že dřevo objednal manžel žalované Jaroslav D. jménem žalované a že dřevo vestavěl do domu, jehož vlastníci jest žalovaná. Žalobní nárok opírala žalující firma o předpis § 1238 obč. zák. a o § 1041 obč. zák. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a to z důvodu § 1238 obč. zák. i § 1041 obč. zák. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, maje za to, že v souzeném případě jest použiti § 1041 obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatelce jest přisvědčiti, pokud spatřuje neúplnost odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) v tom, že se odvolací soud nezabýval námítkou žalované, že žalobce má pohledávku na zaplacení dodaného zboží proti Jaroslavu D-ovi, ač okolnost ta má podstatný vliv na posouzení věci s hlediska § 1041 obč. zák. Proti tvrzení žaloby, že manžel žalované Jaroslav D. objednal v parní pile žalobcově stavební dříví

v plné moci žalované, namítla žalovaná v žalobní odpovědi, že Jaroslav D. stavěl proti její vůli a přes její opětovné protesty dům na jejím pozemku, že stavební hmoty objednával a přijímal vlastním jménem, že si byla žalující firma dobře vědoma, že objednávku učinil manžel žalované vlastním jménem, neboť na jeho jméno vystavila a zaslala účet, že žalující firma převedla trhovou smlouvou vlastnictví k dříví na jejího manžela a že z toho důvodu přísluší jí nárok na zaplacení dříví proti manželu žalované. Procesní soud nezabýval se těmito námitkami žalované, nýbrž uznal podle žaloby, shledav žalobní nárok opodstatněným i podle § 1238 obč. zák. i podle § 1041 obč. zák. Odvolací soud, vyloučiv použití § 1238 obč. zák., souhlasil s právním názorem prvního soudu, že žalovaná je povinna zažalovanou částku zaplatiti z důvodu § 1041 obč. zák. K výtce žalované v odvolacím spise, že se procesní soud nezabýval její námitkou, že objednávku učinil její manžel vlastním jménem a že vůbec nejednal v její plné moci, uvedl odvolací soud, že právem se nezabýval první soud řečenou námitkou, je-li — podle názoru odvolacího soudu — žalovaná již z důvodu § 1041 obč. zák. povinna dříví zaplatiti. Leč právě okolnost, zda Jaroslav D. objednal dříví vlastním jménem či jménem žalobkyně, jest rozhodná pro to, zda jest žalovaná povinna podle § 1041 obč. zák. zaplatiti dříví. Předpis § 1041 obč. zák. předpokládá, že bylo užito cizí věci k užítu jiného bez právního důvodu. Nevyhledává se, by věci bylo použito přímo jejím vlastníkem ve prospěch druhého, nýbrž § 1041 obč. zák. jest použiti i tehdy, bylo-li použito věci ve prospěch druhého činností a prostřednictvím třetí osoby (sr. Sedláček, Obligační právo III, str. 16, Wellspacher, Versio in rem str. 133, 134, Ehrenzweig, System II/1, str. 659, Mayr, Lehrbuch III, str. 345, rozhodnutí čís. 6792 a 12.573). V takových případech se však vyžaduje, aby ona třetí osoba byla nepravým zástupcem toho, v jehož prospěch bylo věci použito. Uzavřela-li však třetí osoba smlouvu s vlastníkem věci vlastním jménem, nejde vůbec o případ § 1041 obč. zák. Kdyby tedy bylo zjištěno, že smlouvu o koupi dříví uzavřel se žalobcem manžel žalované vlastním jménem, nebylo by lze použiti předpisu § 1041 obč. zák., neboť nešlo by o smlouvu s nepravým zástupcem třetí osoby (žalované), nýbrž šlo by o kupní smlouvu mezi žalobcem a manželem žalované, při které obě strany jednaly vlastním jménem, a bylo by lhostejné, k jakému účelu manžel dříví koupil (zda na př. je chtěl dále zciziti, či jinému darovati, či do stavení manželčina zastavěti) a jak s ním ve skutečnosti naložil. V každém případě prodávatel, dodav koupené dříví svému spolusmluvníku, splnil se své strany jen svůj smluvní závazek (§ 1061 obč. zák.), ať dodal dříví přímo jemu nebo podle jeho poukazu na cizí staveniště, a může žádati vzájemné plnění (kupní cenu) zase jen od svého spolusmluvníka (§ 1062 obč. zák.). Případná nedobytnost kupní ceny u kupitele jde pak jen na vrub prodávatele. Ježto tedy dosud není jisto, zda jest žalobní nárok vůbec posuzovati s hlediska § 1041 obč. zák., netřeba se zabývati otázkou, zda jest s hlediska tohoto předpisu zákona přihlédnouti k tomu, co žalovaná poskytla svému manželovi na úhradu stavebních nákladů.

Poukazuje-li žalobce v dovolací odpovědi k tomu, že smlouva byla dodatečně schválena konkludentním činem žalované, přehlíží (— nehledíc k tomu, že v první stolici o tento důvod žalobní nárok neopřel a sám k tomu žádný přednes neučinil, že tedy přichází v dovolacím řízení s novým útočným prostředkem a nehledíc k tomu, že také první soud, odvolává se na předpis § 1016 obč. zák., vybočil z rámce, jež žalující strana svým přednesem soudu vymezila —), že předpis § 1016 obč. zák. předpokládá také plnou moc a její překročení, že se tedy nehodí na případy, kde někdo jednal nikoliv v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem, což právě žalovaná namítala.

Čís. 12972.

Oduznání manželského původu (§ 158 obč. zák.).

Svědectví matčino lze ve spojení s jinými průvody vzít za podklad rozhodnutí o oduznání manželského původu dítěte.

Omezenost průkaznosti matčiny výpovědi se nevztahuje na okolnost, zda žalobce zachoval tříměsíční lhůtu stanovenou zákonem k žalobě o oduznání manželského původu dítěte.

Ten, kdo popírá, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, jest povinen vésti o tom důkaz proti žalujícímu manželovi matky dítěte.

Pokud nelze se odvolacímu soudu zabývatí otázkou, zda přichází v úvahu dvorský dekret ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 1163/33.)

Manželství Václava K-a s Marií K-ovou, rozenou P-ovou, bylo rozvedeno od stolu a lože dne 29. května 1914. Dne 17. listopadu 1929 narodilo se Marii K-ové, po rodu P-ové, dítě, jež bylo zapsáno do matriky pod jménem Milada P-ová. Žalobou zadanou na soudě dne 27. ledna 1932 domáhal se Václav K. oduznání manželského původu Milady P-ové, tvrdě, že se dozvěděl o jejím narození teprve dne 19. prosince 1931. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, vzav za prokázáno, že nezl. Milada P-ová nemohla býti zplozena žalobcem. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Rozvod manželství Václava a Marie K-ových od stolu a lože povolen již dne 29. května 1914, nezl. Milada P-ová narodila se dne 17. listopadu 1929 a rozluka manželství byla za Marii K-ovou provedena opatrovníkem a povolena usnesením krajského soudu ze dne 5. února 1930 po narození dítěte. Soud první stolice bezvadně zjišťuje, že se žalobce dověděl o zrození nezl. Milady P-ové těsně před vánoci 1931, takže žaloba podaná dne 27. ledna 1932 jest podána včas. Výpovědi svědkyně Marie K-ové jest prokázáno, že se žalobcem souložila naposledy asi před deseti lety, že se od té doby s ním vůbec nesetkala a s ním ani nemluvila. Výpověď ta jest podporována spisy krajského soudu, v nichž žalobce v podání o rozluku manželství vzneseném dne 3. října 1929, tedy ještě před narozením nezl. Milady P-ové, žádá za rozluku a uvádí, že se od něho jeho